

Suzbijanje trgovine ljudima u pravu Republike Srbije*

Autorka: Jasmina Igrački

Trgovina ljudima predstavlja veoma kompleksan krivičnopravni i kriminološki fenomen. Složenost trgovine ljudima proizilazi pre svega iz njene društvene opasnosti. Krivičnopravno posmatrano, da bi postojalo krivično delo trgovine ljudima, potrebno je da budu ispunjeni brojni uslovi, pre svega u pogledu elemenata bića ovog krivičnog dela. Autorka naučne monografije *Suzbijanje trgovine ljudima u pravu Republike Srbije*, dr Jasmina Igrački, ovom fenomenu pristupa sa različitih krivičnopravnih aspekata, najpre analizirajući sve najznačajnije pravne akte međunarodnog karaktera, a onda i samo krivično delo trgovina ljudima, u skladu sa inkriminacijom iz člana 388. Krivičnog zakonika Republike Srbije („Službeni glasnik RS“ br. br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019 i 94/2024, u daljem tekstu: KZ).

Naime, ovo krivično delo vrši onaj ko silom ili pretnjom, dovođenjem u zabludu ili održavanjem u zabludi, zloupotrebom ovlašćenja, poverenja, odnosa zavisnosti, teških prilika drugog, zadržavanjem ličnih isprava ili davanjem ili primanjem novca ili druge koristi, vrbuje, prevozi, prebacuje, predaje, prodaje, kupuje, posreduje u prodaji, sakriva ili drži drugo lice, a u cilju eksploatacije njegovog rada, prinudnog rada, vršenja krivičnih dela, prostitucije ili druge vrste seksualne eksploatacije, prosjačenja, upotrebe u pornografske svrhe, uspostavljanja ropskog ili njemu sličnog odnosa, radi oduzimanja organa ili dela tela ili radi korišćenja u oružanim sukobima, kazniće se zatvorom od tri do dvanaest godina. Za delo učinjeno prema maloletnom licu učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to delo i kad nije upotrebio silu, pretnju ili neki drugi od navedenih načina izvršenja.

* Igrački, J. (2026). *Suzbijanje trgovine ljudima u pravu Republike Srbije*. Institut za kriminološka i sociološka istraživanja. ISBN 978-86-80756-88-2. <https://doi.org/10.47152/1trgovinaljudima2026>

Ako je učinjeno prema maloletnom licu, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina. Ako je usled dela nastupila teška telesna povreda nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina, a ako je nastupila teška telesna povreda maloletnog lica učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina. Ako je usled dela nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina. Ko se bavi vršenjem krivičnog dela ili je delo izvršeno od strane grupe, kazniće se zatvorom najmanje pet godina. Ako je delo izvršeno od strane organizovane kriminalne grupe, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina. Ko zna ili je mogao znati da je lice žrtva trgovine ljudima, pa iskoristi njen položaj ili drugome omogućiti iskorišćavanje njenog položaja radi eksploatacije kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina. Ako je delo učinjeno prema licu za koje je učinilac znao ili je mogao znati da je maloletno, učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina. Pristanak lica na eksploataciju ili na uspostavljanje ropskog ili njemu sličnog odnosa ne utiče na postojanje krivičnog dela.

Iz same inkriminacije trgovine ljudima u krivičnom zakonodavstvu Republike Srbije se može zaključiti da je reč o veoma složenoj negativnoj društvenoj pojavi, te da je pred autorkom veoma izazovan zadatak da sve elemente ovog krivičnog dela analizira i objasni, što je učinila na veoma utemeljen i naučno zasnovan način.

Centralni deo monografije predstavlja krivičnopravna analiza trgovine ljudima kao posebno krivičnog dela, ali i srodnih krivičnih dela. Ovakav pristup je veoma vredan u krivičnopravnoj književnosti jer stručnoj i naučnoj javnosti daje kompletan uvid u sve krivičnopravne aspekte istraživane pojave koji nisu uvek sadržani u jednoj inkriminaciji.

Sa aspekta pronalaženja pravog pravnog i društvenog odgovora na trgovinu ljudima i suzbijanja ove protivpravne pojave, posebno je značajna analiza sudske prakse kojoj je autorka pristupila sa potrebnom pažnjom. Naime, pažljivo izabranim delovima relevantnih odluka stvarno, mesno i funkcionalno nadležnih sudova na teritoriji Republike Srbije, autorka je istakla i određene pravne probleme sa kojima se susreću sudovi prilikom vođenja krivičnih postupaka protiv okrivljenih lica zbog izvršenja krivičnog dela iz člana 388. KZ i srodnih krivičnih dela. Monografija je pisana jasnim stilom, uz korišćenje bogate i relevantne literature, te predstavlja veoma korisno štivo za sve one koji žele da prošire svoja znanja o trgovini ljudima i načinima za njenu prevenciju i suzbijanje.

Naučna monografija *Suzbijanje trgovine ljudima u pravu Republike Srbije* autorke dr Jasmine Igrački predstavlja značajan doprinos suzbijanju trgovine ljudima i potpunijoj pravnoj zaštiti žrtava ovog oblika kriminaliteta.

Literatura

- Igrački, J. (2026). *Suzbijanje trgovine ljudima u pravu Republike Srbije*. Institut za kriminološka i sociološka istraživanja. https://doi.org/10.47152/1trgovina_ljudima2026
- Krivični zakonik Republike Srbije („Službeni glasnik RS“ br. br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019 i 94/2024)

*Dr Fillip Mirić **

* Korespondencija: filip@prafak.ni.ac.rs, filip.miric@gmail.com, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu.

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3066-070X>

Predloženo citiranje: Mirić, F. (2026). Jasmina Igrački: *Suzbijanje trgovine ljudima u pravu Republike Srbije*. Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2026 (prikaz knjige). *Zbornik Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja*, 45(1), pp.

©2026 by authors

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).